І чужому научайтеся,
Й свого не цурайтеся...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5749
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 224. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ГРУДНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 7, 1967 No. 224. VOL. LXXIV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 6 грудня, 1967

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАЯВИВ, що він не може тепер сказати, який великий буде оборонний бюджет на фінансовий рік, що зачнеться 1-го липня 1968-го року. Окремі роди зброї, армія, летунство, фльота й морська піхота мають свої окремі вимоги, і тому треба узгіднювати окремі бюджети, щоб загальна сума оборонного бюджету не була зависока. Не всі роди зброї дістануть ті суми для себе, яких вони домагаються. Президент відмовився подати журналістам числа про одремі видатки на оборону, тільки заявив, що оборонний бюджет дістане стільки, скільки треба, щоб забезпечити цю країну від можливого ворога.

АМЕРИКАНСЬКА ДОПОМОГА закордонним державам конечна для стабільности в світі і для втримання миру — заявив адміністратор Агенції для Міжнародного Розвитку Вілліям С. Год. Год, промовляючи на прийнятті Економічного Клюбу в Дітройті, сказав, що нові події в світі змусили американців відограти важливу ролю в світі. „Ми не можемо втекти від нашої величі і від нашої сили", — казав містер Год. Уряд запроєктував на допомогу закордонові 3.25 більйона дол., Палата признала тільки 2.2 більйона дол., а Сенат 2.7 більйона. Все те замало, казав адміністратор Агенції Міжнародного Розвитку.

ГОЛОВА ФЕДЕРАЛЬНОЇ РЕЗЕРВОВОЇ РАДИ Вілліям МекЧесні Мартин виступив проти президента Джансона за те, що неточно подавав дані про майбутній бюджет. Та він погодився з Президентом в тому, що Уряд зовсім не думає про контролю цін і платень, хоч і додав, що може прийти час, що урядова контроля цін і платень буде конечна. Мартин гадає, що добре було б, якби ЗДА скасували закон про те, що 25 відсотків паперових грошей цієї країни мусять мати підклад золота. Та він признав, що важко позбутися оцієї містики, яку має золото на американців.

СЕНАТОР ІЗ ПІВНІЧНОЇ КАРОЛАЙНИ Сем Дж Ервін, зізнаючи в Сенатській Торговельній Комісії, твердив, що немає причинового зв'язку між куренням тютюну та риском для їх здоров'я. Він казав, що ніхто не знає причини недуги пістряка легенів та інших недуг, як недомагання серця. На пресовій конференції цей сенатор виступив проти нюйоркського сенатора демократа Роберта Кеннеді, який пропонує гостру контролю над тютюновою промисловістю. Сенатор Ервін обороняє тютюнову промисловість свого південного стейту, тому твердить за продуцентами тютюну та фабрикантами цигарок, що куреня тютюну зовсім нешкідливе для здоров'я.

ГРЕЦЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ АРХИЄПИСКОП Північної й Південної Америки Яковос відправив в соелуженні 8-ох православних священиків Панахиду в Катедрі св. Патрика в Ню Йорку, де лежать тлінні останки покійного Кардинала Френсіса Спеллмана. Під час цього Богослуження Архиєпископ Яковос молився зі священиками за спокій душі покійного Кардинала. Преса підкреслює, що оце діє дух Ватиканського Собору й екуменізму, коли православний Архиєпископ міг відправити Богослуження в латинській Катедрі. Архиєпископ Яковос поцілував Покійного в чоло.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКИЙ СЕНАТОР ФРАНСУА МІТТЕРАН КРИТИКУВАВ ПРЕЗИДЕНТА ДЕ ҐОЛЛЯ за його становище у справі Середнього Сходу, в якому де Ґолль підтримує арабів і таврує Ізраїль, як „аґресора". Міттеран, який в останніх президентських виборах у Франції зібрав найбільше число голосів зараз після де Ґолля, закинув де Ґоллеві, що той в оцінці міжнародних справ рахується тільки з матеріяльними даними, як число території й населення, нафта і т. п. Міттеран, лідер центро-лівої опозиції у Франції, висловив свої погляди на пресовій конференції в Ню Йорку. Він висловився скептично про суґестію де Ґолля щодо державного усамостійнення канадійських французів, ствердивши, що вони таки є „північними американцями".

КИТАЙСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ АПАРАТ ВЕДЕ ТЕПЕР ПРОПАҐАНДУ у користь міністра військових справ Лін Піяо, прославляючи його за „геніяльне" гасло, яке він придумав для комуно-китайської морської фльоти: „Плавання по морі — це діло керманича, роблення революції — це діло Мао Тсе-тунґа". Китайська комуністична преса щораз виразніше натякає, що наступником Мао Тсе-тунґа буде Лін Піяо.

ЯПОНСЬКІ ВЛАСТІ ДЕПОРТУВАЛИ НА ТАЙВАНЬ (ФОРМОЗУ) лідера тайванського самостійницького руху, 33-річного Куо Ші-лінґа, який від 10-ох років жив в Японії і відтіль керував рухом, опозиційним супроти режиму Чіянґ Кай-шека. Автохтонні тайванці вважають себе окремішньою етнічною групою від китайців і їхні націоналісти ставляться настороженo супроти влади 2-ох мільйонів китайських еміґрантів, які прибули на Тайвань (Формозу) в 1949 році, після захоплення комуністами влади на китайському суходолі. Куо Ші-лінґа депортували нібй за те, що він жив в Японії на підставі пофальшованого японського пашпорту.

НА РАДІ ЗАХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКОЇ УНІЇ РЕЧНИК ГОЛЛЯНДІЇ ПЕРЕСТЕРІГ, що значно погіршилась ситуація західніх аліянтів на Середньому морі. Він звернув увагу на зріст числа совєтських воєнних кораблів в портах Єгипту і Альжиру. Речник Голляндії критикував Францію за відкликання своєї морської фльоти із збройних сил Атлантійського Союзу (НАТО). — Західньоевропейська Унія складається з Британії, Франції, Західньої Німеччини, Італії, Бельгії, Голляндії і Люксембургу.

У МАДРИДІ ВІДНОВИЛИСЬ СТУДЕНТСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ, які відбувались у трьох останніх днях минулого тижня під протирежимовими гаслами. Мадридський університет нараховує 30.000 студентів. Поліція арештувала в минулому тижні 60 студентів Мадридського університету і 20 делеґатів різних інших університетських студентських груп, які прибули до Мадриду задля створення загально-еспанської студентської організації. Осередком спору з властями є вимога студентів, щоб вони мали право мати власну, незалежну від адміністраційного апарату студентську організацію із повною свободою діяння. Уряд визнає тільки організацію, що її сам створив і члени якої згори призначає.

Конґрес схвалив понад $4 більйони на поборювання вбогости

Вашинґтон. — Сенатсько-Палатна Конференція 5-го грудня погодилася на те, щоб на поборювання вбогости в двох найближчих роках видати 4,16 більйона дол. Конференція працювала над цим проєктом 11 днів. Вона вирішила, щоб в цьому фінансовому році, який закінчиться 30-го червня 1968-го року, на поборювання вбогости видати 1.98 більйона дол., а у фінансовому році 1969 — 2.18 більйона. Рішення Конференції мають ще затвердити Сенат і Палата Репрезентантів. Призначені фонди на поборювання вбогости дозволять продовжувати цю програму, що її започатковано в 1964-му році. Гроші з цієї програми видається на такі цілі: фаховий перевишкіл робітників; додаткову освіту для тих, що її не мають; навчання дітей в передшкільному віці; опіку над здоров'ям незаможних людей; правну допомогу та інші цілі для незаможних осіб.

АФП-КІО підтримують Джансонову політику у В'єтнамі

Бел Гарбор, Флорида. — Голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Дж. Міні заявив перед Конвенцією Делеґатів, що ним очолювана організація вповні підтримає політику президента Джансона та спосіб ведення ним війни у В'єтнамі. Але Дж. Міні додав, що Уряд не повинен поширювати війну у В'єтнамі, ані не сміє забрати американські збройні сили з В'єтнаму, бо і одне й друге могло б довести до третьої світової війни. Дж. Міні казав, що зорганізоване американське робітництво ані не підбурює до війни, ані не протестує проти ведення війни у В'єтнамі, як це роблять скрайні елементи в цій країні. Міні дослівно заявив: „Ми підтримуємо Президента ЗДА, який має конституційне право в цьому випадку вести війну. Ми не кричимо, припиніть бомбардувати Ганой; ані не кажемо: бомбардуйте Гайфонґ. Ми заявляємо, що залишаємо цю справу вирішувати тим людям, які мають до цього відповідні кваліфікації і які за це відповідають". Міні не думає, що якийнебудь американець більше відданий ідеї закінчення війни у В'єтнамі, як президент Джансон.

В Ню Йорку заарештовано 264 осіб під час демонстрації проти військової служби

Ню Йорк. — Поліція заарештувала 264-ох осіб під час демонстрації в дні 5-го грудня проти обов'язкової військової служби. Більше як 2,500 осіб демонстрували проти обов'язкової військової служби та проти війни у В'єтнамі. Між демонстрантами були поет Аллен Ґінсберґ і лікар д-р Бенджемін Спок, яких також заарештовано. Демонстрація відбулася біля Рекрутаційного бюра при Вайтголл вулиці. Сама демонстрація відбулася спокійно, але коли демонстранти не хотіли відійти, тільки сиділи на вулиці, заблькувавши вуличний рух, тоді поліція заарештувала найзавзятіших демонстрант і в. Поліція змобілізувала 4,000 поліцистів на 6-го грудня, бо на цей день заповідалася демонстрація 5,000 осіб, бо 40 противоєнних груп об'єдналися, щоб в середу 6-го грудня перевести масову противоєнну демонстрацію. Об'єдналися невдоволені студенти, противники війни у В'єтнамі та всі ліві групи, між ними і комуністи.

Республіканські конґресмени хваляться успіхами в Конґресі

Вашинґтон. — Республіканські конґресмени твердять, що перша сесія 90-го Конґресу може похвалитися визначними успіхами. Вони кажуть, що республіканський бльок в Палаті Репрезентантів часто рішав про вислід при ухвалюванні важливих законопроєктів. Ці осяги, гадають республіканці, допоможуть їхній партії виграти вибори в 1968-му році. У виборах в 1966 році республіканці здобули 47 постів в Палаті Репрезентантів і тепер там мають 187 конґресменів, а демократів є 246. Провідник республіканської меншости в Палаті Репрезентантів конґресмен Джеральд Р. Форд, і голова Палатного Політичного Комітету конґресмен Джан Дж. Ровдс на пресовій конференції виступили проти твердження тих, які гадають що 90-ий Конґрес в першій своїй сесії не має успіхів. Конґресмен Дж. Форд сказав: „На мою думку це був добрий Конґрес, який працював згідно з бажаннями виборців із 1966-го року".

ЛЮДИНА З ЧУЖИМ СЕРЦЕМ „ПОЧУВАЄТЬСЯ ЛІПШЕ"

З кінцем минулого тижня світового розголосу набрала операція, що може бути стомилевим кроком у медицині: перещеплення здорового серця 25-літньої дівчини Деніси Анни Дарваль (фото вгорі), яка згинула в нещасливому автомобільному випадку, в груди 55-літнього Луїса Вашканського, що мав хворе серце і вмирав. Операція була успішна, пересаджене серце працює нормально і пацієнт каже, що „почувається ліпше". Операцію перевів 44-літній лікар д-р Крістіян Бернард в шпиталі в місті Кейп Тавн у Південній Африці.

Венс вернувся і звітує Президентові про стан справи Кіпру

Вашинґтон. — Спеціяльний висланник президента Джансона для мирового посередництва у конфлікті за Кіпр, що грозив вибухом війни між Туреччиною і Грецією, колишній заступник секретаря оборони Сайрус Венс, вернувся у вівторок 5 грудня ц. р. до Вашинґтону і негайно поїхав до Білого Дому для складення звіту Джансонові про хід і висліди своєї місії. Він відмовився виявити журналістам подробиці договорення, до якого дійшло між Грецією, Туреччиною і Кіпром, покликавшись на те, що керівні мужі тих держав застереглись проти оприлюднення подробиць, поки не появиться в цій справі офіційний комунікат. Венс заявив тільки, що задля дальшого збереження миру в східній частині Середземного моря потрібна добра воля всіх тамошніх країн та що остаточна розв'язка фундаментальних проблем Кіпру належить до компетенції Об'єднаних Націй. За пресовими повідомленнями, кіпрсько-грецький президент Макаріос не хоче розв'язати так звану національну ґвардію на Кіпрі, зложену виключно з молодих греків, поки Об'єднані Нації не дадуть ґарантії Кіпрові проти можливої аґресії збоку Туреччини; знову ж

Сайрус Венс

Туреччина наполягає на розв'язання тієї національної ґвардії, яка становить загрозу для життя і майна турецької національної меншини на Кіпрі. Туреччина хоче теж, щоб права турецької меншини, заґарантовані в догорі з 1960 року і після того зламані Макаріосом, були ґарантовані новим міжнародним актом. У Білому Домі відбувся „діловий обід" з участю президента Джансона, віце - президента Гюберта Гомфрі, державного секретаря Діна Раска, секретаря оборони Роберта МекНамари і голови шефів об'єднаних штабів, генерала Ерла Вілера і — очевидно — Сайруса Венса.

Комуністи тратять у В'єтнамі кожного місяця по 15.000 людей

Сайґон. — Американські й південно - в'єтнамські керівні кола обраховують щомісячні втрати комуністичного ворога на круглo 15.000, що дає на рік втрату в людському матеріялі на 180.000. На ці втрати складаються вбиті, важко ранені, полонені й дезертири. Між воюючими комуністами є щораз більше нелітніх хлопців, жінок та чоловіків понад 50 років. Це вказує на щораз більші труднощі комуністів в рекрутації до підпільної повстанської армії та її щораз більшу залежність від реґулярної північно-в'єтнамської армії, яка у щораз більшій мірі бере участь у боях. Однак можливість вмаршу південно-в'єтнамських та американських військ до Північного В'єтнаму, місцева забезпека краю та конечність участи в рятункових діях після кожного налету вимагають приявности в Півн. В'єтнамі бодай 10 дивізій. З другого боку саме в останньому часі збільшилось число одиаково підпільно - терористичних актів у Південному В'єтнамі, як бойових наскоків, засідок, а той атак проти різних укріплених позицій і місцевостей більшими бойовими з'єднаннями. Військові фахівці бачать логічний зв'язок між тими двома явищами: комуністи, мовляв, роблять розпачливі спроби доказати світові і власному народові, що вони все ще мають силу, як також мати пропаґандивні арґументи з уваги на щораз ближчі президентські вибори в Америці.

Французька мова стане другою урядовою мовою в Канаді

Оттава. — Канадійський уряд дістав 200-сторінковий звіт спеціяльної Комісії, покликаної до життя в 1963 році, яка студіювала демографічно-політичні умовини в Канаді у зв'язку з націоналістичним рухом канадійських французів, які становлять круглo одну третину 20-мільйонового населення Канади. Хоч звіт той стосується різних проблем та в основі поручає змінити чи пак доповнити конституцію з 1867 року — так званий Британський Північно - Американський Акт — проте сутня практична справа в ньому — це переведення реформи по лінії двомовности. „Поручаємо — кажеться у тому звідомленні — щоб англійська і французька мови були проголошені як офіційні мови канадійського парляменту, федерального суду, федерального уряду й федеральної адміністрації". Далі те звідомлення поручає, щоб провінції Онтеріо і Ню Брансвік, в яких — поруч із франкомовною більшістю провінції Квібек — живе поважний відсоток франкомовного населення, проголосили у себе англійську і французьку мови офіційними. У звідомленні стверджується, що величезна більшість канадійського населення володіє або англійською, або французькою мовою, або обома тими мовами. Урядове звідомлення признає, що з уваги на існування в Канаді також інших національних груп не можна вимагати „індивідуальної двомовности", тільки „офіціяльної". Не відомо, яке становище до того звідомлення займуть самі канадійські французи: недавній новий виступ французького президента де Ґолля з одвертою підтримкою сепаратистичного руху серед канадійських французів — скріпив скрайніх французьких націоналістів, які змагають до повного відокремлення провінції Квебек та частини суміжних з нею провінцій Онтеріо і Ню Бранcвік від державного зв'язку з Канадою. Згадане звідомлення піде на розгляд канадійського уряду і в цій справі відбудеться парляментарна дебата.

У цій урядовій Комісії одним із членів був також проф. д-р Ярослав Рудницький.

● **У китайській дільниці** Сайґону, столиці Південного В'єтнаму, є шпиталь із понад 800 пацієнтами — здебільша умово хворими чи психічно незбалянсованими. Головною лікаркою того шпиталю є 29-річна американка, д-р Мерілен Стресср, менонітка. Вона навчилась вже в'єтнамської мови і є добрим духом для своїх пацієнтів, які здебільша втратили духову рівновагу внаслідку воєнних переживань і родинних трагедій.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ЧЛЕНИ МІЖНАРОДНОГО ПЕН - КЛЮБУ

Торонто — Письменники Улас Самчук і Микола Приходько запрошені до членства в інтернаціональній організації письменників ПЕН-Клюб. До окладу цієї організації, заснованої 1921 р. в Европі, належать тепер десятки тисяч літераторів з шістдесяти країн світу. Улас Самчук, професійний письменник, є автором понад десяти літературних творів. найпізнішою його публікацією є роман „На твердій землі", що його плянуеться перекладати на англійську мову. Тепер Улас Самчук працює над книжкою про українців у ЗДА, з нагоди 75-річчя створення УНСоюзу, що має бути опублікована українською й англійською мовами. Микола Приходько, який працює інженером, здобув визнання в англомовному світі своєю книжкою „Один з 15 мільйонів", опублікованою англійською і 7-ма іншими мовами. За той твір Микола Приходько здобув почесне членство в Міжнародному т-ві Марка Твена. В 1963 році вийшла в світ його повість „Далекими дорогами", розкуплена читачами за півроку. В грудні ц.р. видавництво „Ню Йорк, Вашинґтон, Голлівуд" видає його роман „Бурхливий шлях до свободи".

ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ ФІЛЬМ ПРО ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ В АРҐЕНТИНІ

Буенос Айрес. — Тижневик „Наш Клич" ч. 32 повідомив, що група українців мала нагоду проглянути короткий документальний кольоровий фільм - репортаж до 70-ліття поселення українців в Арґентині. Автор того фільму — п. Омелян Яремко з Місіонес, який вклав у той фільм власні скромні фонди. По-мистецьки керована п. Яремком кіно - камера схопила багато цікавих сцен: місіонський красвид, святочний похід, привітання списопа, посвячення пам'ятника місіонським єпископом Монс. Кемерером і Преосвященним Кир Андрієм Сапеляком, відслонення пропам'ятної таблиці одним з перших переселенців п. Іллею Дутком, дерев'яну хату української виставки, місцевий побут і т. п.

УКРАЇНСЬКА ЯЛИНКА

Шикаґо. — Музей Науки і Промислу щороку влаштовує низку передрiздвяних імпрез, в тому й виставку ялинок різних християнських народів, — кожна прикрашена в своєму народному стилі. З ініціятиви 22-го Відділу СУА між тими ялинками красується також українська ялинка, а 4-го грудня мав у залі музею відбутись спеціяльний Український День, з пантомімою п-і Ярини Гарасовської „Україна в поклоні Новонародженому Христові". Тижневик „Нова Зоря" з 3-го грудня повідомляв, що „пантоміму переклала на англійську мову п. Таня Вівчаренко"...

В ПОКЛОНІ ВЕЛИКОМУ МИТРОПОЛИТОВІ

Ню Гейвен, Конн (М.Я.) — Стараннями Української Рідної Школи ім. Митрополита Андрея Шептицького в Ню Гейвені відбудеться в неділю 10-го грудня о год. 6-ій вечора в залі Української Католицької Церкви при Джордж Ст. 569 Святкова Академія на пошану Митрополита Андрея Шептицького. Академію відкриє д-р Михайло Снігурович, святкову доповідь виголосить мґр. Михайло Бойко. В мистецькій частині виступлять абсольвенти і учні школи ім. Митрополита Андрея Шептицького та хор Української Католицької Церкви в Ню Гейвені, під дириґентурою С. Саворського.

БОГДАН НЕСВЯЧЕНИЙ МІЖ 13 НАЙКРАЩИМИ СТУДЕНТАМИ-СПОРТОВЦЯМИ

Ню Йорк. — У вівторок, 5 грудня, тут в готелі Валдорф Асторія відбувся бенкет на пошану найкращих спортовців між студентами коледжів і університетів. Між 13 сучасними найкращими студентами-спортовцями, що їх відзначено на цьому бенкеті та які одержали по $500 стипендії кожний, є кадет Вест Пойнту Богдан Несвячений, капітан кадетської футбольної дружини, син відомих наших громадян Андрія й Ізабели Несвячених з Ню Джерзі. Всі вони є членами УНСоюзу.

ЩАСЛИВО ПОВЕРНУВСЯ З БОЇВ У В'ЄТНАМІ

Менвілл, Н. Джерзі. — До Менвіллу щасливо повернувся після 10-місячного перебування в лавах американської армії у В'єтнамі п. Стефан Гаврилюк, член 349 Відділу УНСоюзу, про що повідомив секретар того Відділу М. Захарко. Стефан Гаврилюк був у В'єтнамі спочатку при інтедантстві, потім на острові Чу-Ла при комунікації, а під кінець у Кванґ-Нґо як дорадник для частини В'єтнамської республіканської армії. Як парашутист, він брав участь у багатьох боях, за що одержав військову нагороду „Дубового вінка" та відзнаку заслуженого парашутиста. Вітаємо з щасливим поверненням!

ЧЕРГОВА ДОПОВІДЬ В УВАН

Ню Йорк. — Комісії для устійнення фактів і дат українських Визвольних Змагань і Комісії для дослідів над пореволюційною Україною та Совєтським Союзом влаштовують доповідь д-ра Тараса Г. Гунчака з Раттерського університету на тему: „Симон Петлюра і жидівське питання в добу Української Революції." Засідання відбудеться в суботу 9-го грудня о 6-ій год. веч. в будинку Академії, 206 Захід 100 вул., Н.Й.

„РІДНА ШКОЛА" В ІРВІНҐТОНІ, Н. ДЖ.

Ірвінґтон, Н. Дж. — В суботу 9-го грудня ц. р. о год. 7-ій веч. відбудуться в Українському Народному Домі при 140 Проспект Еве. основуючі Загальні Збори Т-ва „Рідна Школа" в Нюарку. Такі Збори були призначені на квітень ц. р., але з незалежних причин прийшлося їх тоді відкликати.

ДОПОВІДЬ В УВАН

Ню Йорк. — Секція Античної Історії влаштовує доповідь д-ра Олександра Домбровського: „До питання фолкльору в античній Україні", в неділю 10-го грудня, о 6-ій год. веч. в будинку Академії.

ЗГАДАЛИ ПРО ПЕРШУ МІЖНАРОДНУ ПОШТОВУ ЛІНІЮ

Париж. — Журнал філателістів „ЛьЕко де ля Темброльожі" — „Філателістичний відгук", помістив у жовтні 1967 р. згадку про те, що 31-го березня 1918 року була встановлена перша в світі міжнародна поштова лінія з допомогою літаків: Відень - Київ, через Краків та Львів. Для відзначення тієї річниці на Зелені Свята в 1968 р. відбудеться в цісарській палаті Гофбурґ міжнародна виставка летунських поштових марок - значків, яку влаштовує Союз австрійських філателістів. В період встановлення першої лінії повітряної міжнародної пошти Україна була суверенною незалежною державою, і варто було б, щоб українські філателісти взяли участь у виставці в Гофбурґу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Фермент у Демократичній партії

Коли сенатор МекКарті, демократ з Міннесоти, проголосив свою кандидатуру в президентських виборах 1968 року, то він цією своєю заявою неначе „злеґалізував", поставив крапку над „і" і публічно виявив глибокий фермент у Демократичній партії. Сенатор Юджин МекКарті протягом трьох років виступав проти політики Джансона у В'єтнамі, і його кандидатура потверджує, що В'єтнамська війна буде центром передвиборчої кампанії. МекКарті не має шансів на те, що демократична конвенція вибере його на партійного кандидата. Однак, за його заявою, він виступатиме у правиборах в кількох стейтах, як противник Джансона. Хоч сам Линдон Джансон може й не зголошуватись до тих правиборів, за американською Конституцією і традицією устійненою передвиборчою процедурою, можливий все одно передвиборчий двобій. Повна партійна конвенція може зовсім не рахуватися з вислідами правиборів. Але, коли виявиться, що Юджин МекКарті зібрав на себе дуже багато голосів, а то й більше, як кандидатура Джансона, тоді конвенція стане перед проблемою: чи можна наражати Демократичну партію на виборчу програ, призначивши непопулярну кандидатуру Линдона Джансона. У такому випадку наче автоматично вирине кандидатура найпопулярнішого нині з-посеред демократичних політиків — сенатора Роберта Кеннеді.

Ось чому губернатор Джан Б. Коннелі з Тексасу просто заявив, що сенатор МекКарті це „параван" для Роберта Кеннеді. Сам Роберт Кеннеді заявив був навесні цього року, що він не кандидуватиме, а в ім'я партійної єдности підтримуватиме кандидатуру президента Л. Джансона, дармащо є противником його політики у В'єтнамі. Очевидно, що тепер Роберт Кеннеді буде примушений заявитись „за" або „проти" свого ближчого однодумця МекКарті. Також американський ліберальний світ, що його репрезентують Американці для Демократичної Акції, поставлений перед дилемою: голова тієї організації проф. Джан Кеннет Галбрейт уже заповів підтримку Юджинові МекКарті, але є чимало членів тієї організації, які не захочуть виступити проти Л. Джансона. Отож коментатори Ровленд Івенс і Роберт Новак не виключають навіть, що внаслідок того двоподілу Американці для Демократичної Акції взагалі зліквідуються, як організація. Той самий фермент охопив робітничі кола. Скористати на ньому можуть тільки республіканці.

Проти московського терору

Останніми місяцями українська преса у вільних країнах світу принесла багато матеріялів із совєтської України, з далеких районів СССР. Ці матеріяли свідчать про нові арешти і акти безправ'я супроти українських діячів культури, переважно молоді, що розпочались у 1965 році першими арештами та закритими судовими процесами в Києві, Львові, Одесі й інших містах. До 70 імен діячів української культури, літератури, науки, засуджених у 1965-66 роках, долучуються нові й нові. Стало відомо, що 5 серпня цього року органами КҐБ був заарештований у Львові співробітник Радіокомітету Вяч. Чорновіл, який відмовився був кривосвідчити на закритому процесі проти молодих літераторів. Цей молодий і талановитий журналіст виступив з відкритим листом до першого секретаря ЦК КПУ Шелеста, в якому, покликаючись на формально існуючу в УССР конституцію, домагався відкритих судів і припинення безправ'я, що нічим не відрізняється від безправ'я і сваволі сталінських часів.

В одержаних з різних місць заслання української інтеліґенції віршах і листах криком кричить свободолюбна людська душа, протестуючи проти потоптання найелементарніших прав, зокрема права любити мову свого народу, нею користуватись не тільки вдома, а й у громадських місцях. У листах розповідається про каторжні умовини праці засланців, про голод, надмірні норми праці тощо.

Крім цих обвинувальних матеріялів, надійшли ще новіші: в Україні, як і в Білорусі, останнім часом проведено численні арешти серед вірних різних євангельських об'єднань.

Понаддвомільйонова українська спільнота у вільному світі підписалась під Резолюціями СКВУ. Після їх проголошень і свят — час діяти. Кожна зорганізована демонстрація, кожне друковане і сказане слово в обороні безборонних, кожне слово правди у світі про Україну — потрібне для тих, які караються, мучаться, але не каються.

Омелян Пріцак

ЧОМУ КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

(2)

IV. Я здаю собі справу з того, що може зайти ситуація, в якій не можна буде зразу знайти ні одного представника українознавчих дисциплін, що віком і осягами могли б входити в гру як кандидати на гарвардського дійсного професора. Тут не йдеться про те, щоб за всяку ціну вже сьогодні когось влаштувати. Якщо сьогодні немає відповідного кандидата, то треба його за кілька років виховати. При чому, можна обсаджувати катедру на контрактовій базі гостинними професорами, запрошеними на рік або на два. Але катедру (чи систему катедр) треба мати. Це буде магнет для талановитої молоді. Треба дати їм можливість спробувати своїх сил у шляхетному змагу інтелекту.

Тому характеристичним є, як українське студентство у ЗДА зареаґувало на потреби української науки. Воно рішило, що одиний вихід — створити постійну вивінувану катедру українознавства в якомусь поважному американському університеті.

І тут треба з визнанням ствердити, що українські студенти не обмежилися самою концепцією, але — не щадячи часу і сил, кинулися практично реалізувати свою ідею.

Як відомо, я включився в акцію студентів і подав мій проєкт забезпечити нормальний розвиток української науки.

Проєкт такий: створити при ведучому американському університеті систему вивінуваних українознавч и х катедр у сумі трьох (мова, література, історія), а також науково - дослідчий інститут для вивчення українознавчої проблематики, на зразок інших, т. зв. реґіональних програм чи центрів (Близькосхідній, Російський, Далекосхідній).

Інститут без катедр — неживтєздатний, бо не має можливости виховувати кадри.

Самих катедр не вистачить, бо вони зможуть затруднити тільки обмежену кількість працівників.

Не кожний, навіть добрий, молодий учений має потенціял ведучого вченого, керівника катедри. Але було б неекономічним не використати для довершення великих наукових завдань молодих людей, що дістали добрий спеціяльний українознавчий вишкіл, і змусити їх шукати пристановища в інших дисциплінах.

Власне Інститут — маючи до диспозиції декілька одно- або дворічних стипендій, дав би теж можливість молодим докторам українознавчих дисциплін підготовити до друку їх дисертації (і друкувати їх у своїй серії) і тим самим уможливив би їм краще включитися у науковий процес.

V. Після того, як була створена Наукова Рада Фонду Катедри Українознавства, ми стали збирати дані про те, скільки коштує тепер вивінувана катедра.

В останнім часі ціни і на катедри підвищилися. Найдешевша у середньої ваги університеті — 500,000 долярів, у Гарварді — 600,000, а в Колюмбії — аж 700.000.

Один університет середньої ваги (Міннесота) запропонував нам спілку.

На своєму останньому засіданні 25 листопада 1967 р. Президія Наукової Ради після довгої і дуже серйозної дискусії звузила число університетів, що входили б у рахубу як майбутній центр українознавства — до двох: Гарвард та університет Міннесоти.

Колюмбія відпала із двох причин. Поперше — там катедра дорожча на 100.000 дол. від Гарварду. Подруге цей університет є у стадії реорганізації і непевного майбутнього. Арґумент, що в Ню Йорку основне скупчення українців, не промовляє. У наші часи географія не рішає. Серед студіюючої молоді Ню Йорку немає і не було в останніх роках заінтересованих до українських дисциплін, як це показав досвід.

Я, якщо дістану офіційне запрошення, сподіваюся поїхати до Міннесоти. Тоді на місці простудіюю ситуацію і подам звіт Президії Наукової Ради, що буде базою для остаточного рішення.

VI. Але на основі відомих мені фактів я радше схиляюся до Гарварду. На чому я базуюся?

1) У ЗДА є 1886 високих шкіл, з яких 228 мають назву „університет". Але на першому місці фіґурує Гарвард, як найстарший (ровесник Києво - Могилянської Академії, заснований 1636) та найкращий, елітарний університет. Його місце в публічній опінії Америки відоме, як і відоме значення публічної опінії в Америці.

Ми забідні, щоб інвестувати тяжко зібрані гроші в іншому місці, ніж там, де найбільший успіх. Успіх — не тільки науковий ,але й політичний. Бо мати катедри українознавства в Гарварді — це велике політікум.

2) Якщо хтонебудь із нас має послати свою дитину в школу, то очевидно старається вибрати таку, де немає тісноти і де більше учителів, де найкраща якість. Згідно з „Ди Ворлд Алманак 1967" в Гарварді було у 1966 р. 13,640 студентів та 4,598 учителів. Значить, на 3 студентів один учитель.

Для порівняння: Колюмбія мала 16,375 студентів (отже, більше на яких 1.500 студентів від Гарварду), але менше вчителів, вього 3,849. Коли ж взяти Міннесоту, то там 58,274 студенти і лише 3,095 учителів.

Як бачимо, універси т е т Міннесоти це вже фабрика, а не місце для плекання науки.

3) Як відомо, кожну спілку творять співвласники. Як співвласник університет Міннесоти може кожної хвилини (наприклад, під тиском леґіслятури, він же університет державний!) анулювати договір і вжити гроші, які він як відносно бідний університет, може потребувати для важливішого фаху, маючи тепер 58,274 студенти, а че-

(Закінч. на стор. 3-ій)

ПІДМАЛЬОВАНІ „КІНОДОКУМЕНТИ"

Кожний зфальшова н и й документ перестає бути документом, чи це буде пашпорт, чи копія образу, яку видають за ориґінал, чи документальний кінофільм, у якому все зафільмовано під певним кутом, наперед визначеним і запляновавим.

Розглядаючи три кінофільми, недавно випущені Українською студією хронікально - документальних фільмів у Києві, „Літературна Україна" з 17 листопада навела зразки мовної неохайности дикторів та калічення української мови. Газета зацитувала ось такий текст диктора з фільму „Баштанська республіка:

„В Баштанську республіку, кромє Баштанки, входили села: Привольноє, Горожино, Піски, Булгаково, Рябий хутір, Івановка і ще другі села..." Щоправда, звучить у фільмі й чиста літературна мова з творів П. Тичини. Ю. Яновського та й самого сценариста - письменника. І все ж отой жахливий суржик, якого чи не найбільше в дикторському тексті фільму і яким, на жаль, дуже часто промовляють герої українських документальних стрічок, не можна вважати їхнім достоїнством, ознакою глибинної правдивости".

Названа газета стверджує, що кінооператори, виготовляючи „документа л ь н і" фільми, підмальовують, ідеалізують дійсність: „Кольорова картина „Гомін степів" відтворює немовби завершальний етап того розвитку. В ній бачимо українське село в найкращому, ідеальному вигляді"

Крім того, газета зазначає, що для музичного супроводу таких фільмів беруть не українську музику та пісню, не нові твори українських композиторів, а уривки з музики до російських кінофільмів, як „Маяковський" і навіть з „Гамлета" (музика Шестаковича):

„Судячи з такого музичного оформлення, з окремих, випадкових, звідусіль насмиканих уривків найрізноманітніших музичних творів клясичного, сучасного й народного репертуару, можна зробити невтішний висновок: в Українській студії хронікально - документальних фільмів музиці не приділяється ще належної уваги. А вона ж у синтетичному мистецтві, яким є кіно, — такий самий рівноправний і вагомий компонент, як і зображення чи слово!"

Можна припустити, що згадані хронікальні фільми, випущені в Києві, це лише прикрі виїмки. Але сама „Літературна Україна", згадуючи про мову, пише, що „таким жахливим суржиком дуже часто промовляють герої українських документальних стрічок". Отже, плянована русифікація України щораз помітніше відбивається на культурі української мови.

Останніми роками Москва через „Совкино" посилає за кордон сотні кінофільмів, між якими понад 60% так звані „науково - документальні" та „хронікальні". Глядачі таких кінострічок мали б знати, що для кіна немає нічого неможливого. У Парижі, в кіностудії П. Березяка, здійснили одно експериментувальне фільмування, так зв. „подвійне": хлопчик, який народився у Франції і ніколи не був в Україні — на екрані ходив біля пам'ятника Б. Хмельницькому в Києві . . .

Совєтське кіно, як найбільш контрольований комуністичною партією рід мистецтва, знає не тільки подвійні, а й потрійні фільмування, особливо в документалістиці. Не раз глядачі в Україні не пізнають на екрані самих себе, свого села. Ось одно свідчення, з київської газети „Культура і Життя" з 19 листопада 1967 року:

„З інтересом чекали ми передачу Кіровоградської студії телебачення „Зорі над Бугом" — нарис про наше Завалля. А подивилися і відчули прикрість, бо на студії не дуже серйозно підійшли до підготови цього нарису. От, скажімо, в перших кадрах показали річку, алеж це зовсім не Буг..."

В тому ж „документальному фільмі" показано хор, але підставлено інші голоси:

„Дивує також, що перші три вокальні номери передачі виконували зовсім не завалівці, а гайворонці. Для чого це? Хіба в нас погана самодіяльність?"

Творець модерної Російської імперії, В. Ленін, захоплювався кіном і називав його „найбільш масовим мистецтвом". Одним із перших заходів большевицької влади була націоналізація кіностудій і навіть проєкційних кіноапаратів. Комуністичні аґітфільми возили на большевицьких бронепотя г а х, щоб баламутити ними маси людей. В роках Української Народної Республіки, у захопленому „інтернаціоналістами" Харкові демонстрували на вулицях аґітфільми проти вільної України, і зросійщені робітники ішли в „красную армію" . . .

Нині не тільки Україна, а й українська політична еміґрація у вільному світі перебувають під обстрілом найважчих ідеологічних гармат, замаскованих то під дитячу книжечку з червоним прапорцем, то під платівку з народними піснями та неодмінною „Колгоспною гуртовою" . . . Це саме із більшістю „кінодокументів". Не лише вони зфальшовані. Фальшування йде далі, бо, для прикладу, короткого фільму про композитора Миколу Лисенка із зразками його музично - вокальної творчости ніде в Україні не демонструють, але за кордон послано його кілька десятків копій . . .

Щоб викрити зфальшований документ ,треба бути фахівцем.

У викриванні совєтських фальшивок не сміємо забувати, з ким маємо справу.

(ЛП)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ЗАКЛИК
ФОНДУ КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

ДО УКРАЇНСКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Заснування Катедри Українознавства — найважливіше і найактуальніше сьогодні завдання української еміґрації. Вже зібрано 275.000 долярів, не рахуючи заяв тих жертводавців, які запевнили фінансову підтримку для створення цієї фундації. Представники Фонду Катедри Українознавства (ФКУ) ведуть переговори з американськими університетами, і вже виявлено можливості та умови для здійснення цього великого задуму. Першу Катедру Українознавства намічено відкрити і оформити підписанням належного контракту з університетом на день 22-го січня 1968 року — на відзначення 50-ліття Української Національної Революції. Лишилося небагато часу, щоб поповнити основний постійний капітал фундації до суми, відсотки з якої зможуть забезпечити успішну працю Катедри Українознавства.

Чи всі ми усвідомлюємо в повній мірі вагу і значення цього великого почину?

Правдива історія українського народу, 'історична пам'ять про те, „хто ми, чиї сини, ким за що закуті", охорона і наукове дослідження культурної спадщини попередніх поколінь, плекання рідної мови і літератури були й лишаються єдиною зброєю поневоленого народу в його боротьбі за своє національне самозбереження і за здобуття належних прав і місця у колі вільних народів.

Наше національно - культурне відродження з кінця XVIII і на початку XIX віку почалося із зацікавлення історичним минулим України, із записів і досліджения народної творчости, з поширення української народної мови в літературному і науковому вжитку, з плекання рідної мови і літератури.

Процес національно - культурного відродження привів до кристалізації української політичної думки і до стихійного розгорнення Української Національної Революції 1917-1920-их років, яка завершилась створенням Української Держави.

Нині, як і в минулому, наша історична пам'ять, наша національна культура, наша мова і література є тим бастіоном, на який скерований нищівний вогонь ворога, що прагне знищити нас, як націю. Він палить українознавчу літературу в бібліотеках України. Він тероризує і ув'язнює діячів української культури і творчу інтеліґенцію, яка стоїть на передовій лінії боротьби за збереження наших культурних надбань, за вільний розвиток української культури, за поширення правди про історичне минуле і сучасне становище українського народу. Масові арешти серед української інтеліґенції, таємні суди над свідомими українцями за одне лише читання правдивої української літератури є свідоцтвом що ворог знає, де наша „ахіллесова п'ята" і в чому наша сила.

У такій ситуації на українську еміґрацію припадають надзвичайно важливе завдання і велика відповідальність. Заснувавши Катедру Українознаства, ми не словом, а ділом допомагатимемо нашому народові, вийдемо на передову лінію його боротьби, заступатимемо тих, кого ворог нищить. Катедри українознавства в університетах вільного світу — це будуть наші фортеці, у яких куватиметься наша духова зброя, з яких світитиме незгасним вогнем наша правда, де будуть виховуватися нові кадри для посилення нашого національно-культурного потенціялу.

Виходьмо ж негайно на цей культурний фронт, на його передову, вогневу лінію! Для цього ми не ризикуємо тут ні арештом, ні засланням, ні тюрмою. Для цього не вимагається особливого героїзму, як там, на нашій Батьківщині. Для цього треба лише мати свідомість свого зв'язку з народом, любов до України і почуття моральної відповідальности за її долю.

Ми просимо Вас виконати моральний обов'язок перед своїм народом пожертвою стодолярового датку на створення Катедри Українознавства. Зробіть це сьогодні ж, склавши пожертву або заяву на її пізніше сплачення цілістю чи частинами. Станьте активним бійцем на нашому культурному фронті! Закарбуйте своє ім'я на скрижалях національно - визвольних змагань українського народу!

ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
За Наукову Раду:

Проф. д-р Омелян Пріцак
голова
Проф. д-р Ярослав Білінський
секретар

За Головну Екзекутиву:

Мґр Степан Хемич
голова
Мґр Іван Винник
головний секретар

Ukrainian Studies Chair Fund
302 West 13th Street — New York, N.Y. 10014

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Д-р Григорій Васькович

СОЦІЯЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ СТАН В УКРАЇНІ І СПОСОБИ НАШОЇ ДОПОМОГИ ВИЗВОЛЬНІЙ БОРОТЬБІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

(1)

Український нарід вже три сторіччя перебуває в незвичайно важких умовах поневолення під пануванням Росії. Особливо жорстоке поневолення, повне грабунку і фізичного винищування народу, довершила нова російсько-большевицька панівна кляса за останніх 50 років і саме тепер тріюмфально святкує перемогу, осягнену фізичною силою. На силі, на насильстві вона спирає своє панування, всупереч загальнолюдським моральним і правним законам, маскуючи їх гаслами відмерлого марксизму-ленінізму.

Разом з тим москалі вперто поширюють пропаґандивні твердження про добровільний вхід України в склад російської імперії. Вони всякими способами намагаються перекручувати і фальшиво інтерпретувати наші державно-політичні акти, довершені в процесі змагань за волю, які безспірно свідчать про боротьбу з Росією, — такі акти, як союз Хмельницького зі Швецією і Семигородом, Гадяцький трактат Виговського з Польщею, спробу Дорошенка з допомогою Туреччини здобути Україні права та договір Мазепи і Орлика зі Швецією, спрямований проти російського імперіялізму, — що своєю суттю заперечували і повністю перекреслили Переяславську угоду, зумовлену військовими потребами під час війн Хмельницького.

Навіть створення Української Центральної Ради і проголошення незалежности України 1918 року та довготривала збройна боротьба проти російсько-большевицької інвазії не змінили настанови москалів уважати Україну за свою провінцію і так її трактувати.

Російська імперія, названа Союзом Совєтських Соціялістичних Республік, є найбільшою і останньою ще існуючою колоніяльною системою в світі. Вона має величезні матеріяльні засоби, кількамільйонову, модерно вишколену армію, значні запаси ядрової зброї та міжконтинентальних ракет і широкі політичні впливи. Всім життям імперії керує Центральний Комітет Комуністичної Партії Совєтського Союзу з допомогою партійного апарату й поліції.

Головні цілі російського народу, — який, з уваги на своє панівне становище, схвалює політику большевицьких верховодів і партії, — на теперішньому етапі такі: втримати, а то й поширити імперію територіяльно, русифікувати т. зв. союзні республіки, змагаючи до злиття націй в один совєтський, а насправді — російський нарід. Постійно здобувати політичну й економічну контролю в різних державах світу та в проводі так званої світової соціялістичної системи, що займає половину Европи і великі простори Азії, змагати до панування над цілим світом.

У такій колоніяльній системі, залежній від Москви, перебуває Україна й досі. Формальне втягнення її до Совєтського Союзу відбулося насильним способом, способом збройних нападів та інвазії червоної армії, а не з волі українського народу і його законного проводу. Тому існуюча Українська Совєтська Соціялістична Республіка взагалі є накинутим, не українським, творивом, в якому ні форма, ні зміст не відповідають нашій національній духовості, ані етичним і правним нормам, як теж не відповідають офіційним гаслам, що їх проголошує большевицька ідеологія. Доказом цього є між іншим накинена Україні конституція УССР, яка по суті є інтеґральною частиною Всесоюзної Конституції. Верховний Совєт і уряд т. зв. УССР не є суверенними, ані не вибираними свобідною волею українського народу, а лише призначуваними большевицькими диктаторами з Москви. До того поступова централізація обмежує і ліквідує формально признані компетенції найважливіших республіканських міністерств у користь всесоюзних.

Головним інструментом російського панування в Україні є її окупаційна партія під назвою Комуністична Партія України, яка і статутово й формально є відділом Комуністичної Партії Совєтського Союзу та повністю від неї узалежнена. В Комуністичній Партії України кількість росіян значно більша від відсотку росіян серед населення України. Велика кількість росіян та їх вислужників займають у КПУ командні пости і з тих постів керують усіма державними, громадськими, господарськими і культурними справами України за допомогою партійного і поліційного апаратів та підпорядкованої їм адміністрації, пильнуючи, щоб економічною системою узалежнити громадян від держави й контролювати їхні думки і настрої викливою мережею конфідентів.

Профспілки і комсомол є допоміжними інституціями партії. Всякі леґальні, опозиційні до режиму, організації й товариства заборонені конституцією, а спроби унезалежнитися з-під окупаційної контролі — переслідуються й караються. Про це свідчать також відважні виступи Івана Дзюби, лист, написаний українськими в'язнями з мордовського концтабору, та відкритий лист підсовєтських українських журналістів Чорновола, Шереметьєвої і Скочка. Ці листи недавно появилися в українській пресі на чужині.

ВІСТІ З ТОРОНТА

У власній справі. Вже скоро буде два роки, коли на сторінках „Свободи" почали появлятися „Вісті з Торонта". Добрі на них відгуки додають нам ще більшої охоти до праці. Велике Метрополітальне Торонто з численними церковними громадами, організаціями й установами не дають фізичної можливости, щоб один кореспондент зміг все й всюди бути. Часто трапляється і таке, що кореспондента „Свободи" не вважають за конечне повідомити про імпрезу. Зате дуже часто почуєте: „А чому ви в „Свободі" нічого про це не написали?" Щоб „Вісті з Торонта" змогли виконувати належно своє завдання та в час і вірно інформувати велику читацьку громаду, просимо всіх держати з нами постійний зв'язок. Не забудьте сказати, зателефонувати, чи запросити кореспондента „Свободи", а будьте певні, що і „Свобода", і її кореспондент зроблять все, що тільки буде в їх силі й спроможності, щоб задоволити нашу громаду, своєю вчасною й вірною інформацією. Запишіть собі число телефону: 767-4720.

Ювілейні відзначення. Комітет Комбатантських Організацій м. Торонта влаштовує у 50-річчя відновлення збройних сил України і 25-річчя УПА під патронатом КУК величаві відзначення цир роковин відповідними святкуваннями. В суботу 16-го грудня о год. 6-ій веч. в залі церкви св. Покрови буде Бенкет, а в неділю 17-го грудня у великій залі Реєрсон Театру о год. 3-ій по пол. — Ювілейний Концерт, у мистецькій програмі якого виступлять: Стефа Фодчук — драматичне сопрано, Ігор Заїка-Воївод — бас, Павло Радько — тенор, чоловічий Хор СУМ „Прометей" дівочий Хор СУМ „Діброва" під диригентурою мгр. В. Кардаша, та В. Оленич — деклямація. Головним промовцем на концерті буде генерал П. Шандрук.

Високе відзначення. Верховний Архиєпископ, Блаженніший Кардинал Йосиф іменував Всч. о. Павла Джулинського, пароха церкви Успення Пресвятої Богородиці в Торонті — митрополичим радником з нагоди 50-ліття його священства, що відзначав він 26 листопада. Рівночасно із номінацією Кардинал Йосиф передав Ювілятові і його Родині свої сердечні побажання і Архиєрейське Благословення. Новонайменований о. радник вже 18 років працює ревно в Торонтонській Епархії, та належить до визначніших наших церковних і громадських діячів.

Доповідь проф. Кульчицького. В поворотній дорозі з СКВУ в Ню Йорку загостив до нас визначний громадський і науковий діяч з Франції проф. Кульчицький. На прохання Централі Українців Католиків Торонтонської Епархії, професор виголосив 30 листопада в залі Святомиколаївської Рідної Школи актуальну і цікаву доповідь на тему „Божий люд, як чинник у перетворенні світу". Тема доповіді була пов'язана з діями Світового Конґресу Мирян в Римі, де велику українську делеґацію очолював проф. Янів — голова ХР, та яка брала активну участь в усіх майже працях Конґресу. Хоч доповідь була зорганізована „на скору руку" робітного дня, все ж таки зібралось поважне число публіки, яка з увагою вислухала прелеґента, а опісля ставила йому питання. В дискусії виступив Всч. о. д-р В. Липський, який як визначний теолог і дослідник нашого українського обряду, доповнив думки прелеґента у відповідях на деякі поставлені питання. Вечіркою проводив голова ЦУК — д-р М. Кушпета.

Ювілейний концерт. Вже дуже короткий час, коли 10 грудня Торонтонська Епархія ювілейним Концертом віддасть Поклін Верховному Архиєпископові Кардиналові Йосифові у найбільшій залі Торонта, Мессей Голл. Добірна програма, з найкращими мистецькими силами, напевно притягне все наше громадянство не тільки Торонта, але й околиці. Вступ за квитки подуманий так, що він являється рівночасно пожертвою на Університет і церкву св. Софії в Римі. Централя Українців Католиків Торонтонської Епархії таким чином хоче зібрати відповідний Дар Любови для свого Ісповідника та Мученика за Нарід і Церкву.

Свято Патрона СУМ. В неділю, 26 листопада Осередок СУМ відзначив Свято свого Патрона Арх. Михаїла святочним апелем. Понад 400 осіб сумівської молоді в одностроях з прапорами немов „маковий цвіт" закрасив простору церкву св. Покрови. За своїми дітьми прийшли батьки, що битком заповнили церкву на Благодарственній Службі Божій, яку відправили: Всеч. о. проф. В. Жолкевич, д-р Стасів, і капелян СУМ о. Р. Набережний. Чудово до Служби Божої співав чоловічий Хор „Прометей" під Управою мгр. В. Кардаша. Гарну і змістовну проповідь до молоді виголосив капелян СУМ — Всеч. о. Р. Набережний. На чолі великого числа сумівців були їхні провідники в одностроях з головою КУправи СУМ — мгр. Т. Буйняком. Зараз по Службі Божій в залі під церквою відбувся Святочний Апель. Варто відмітити, що цілою імпрезою дуже вміло проводили старші сумівці і сумівки. Вони цілком бездоганно виводили збірні деклямації та пісні. Відповідний до хвилі реферат добре відчитав ст. юнак Дусанівський. Промову до сумівців, батьків і гостей виголосив голова КУправи СУМ — мгр Буйняк.

В. Дідюк

КОМУНІСТИ У В'ЄТНАМІ КОНТРОЛЮЮТЬ ТЕПЕР к. 17% народу у Південному В'єтнамі, тамошній уряд контролює коло 67%, а решта хитаються своїми симпатіями і є предметом суперництва між урядом та „В'єтконґом". Щодо місцевостей, то комуністи контролюють 4.038 сіл і містечок, уряд 5.188, а 2.723 є „непевними". Уряд сподівається, що в 1968 році здобуде контролю над дальшими 2.000-ми сіл.

У ГОНҐ КОНҐУ ПОЛІЦІЯ ПЕРЕВЕЛА РЕВІЗІЮ В чотирьох комуністичних середніх школах та арештувала 110 осіб, учнів і учителів, за активну участь в терористичній акції на терені того міста. Цей поліційний рейд на школи наступив після того, як одному з учнів тих шкіл доморобна бомба відірвала руку. Британська адміністрація Гонґ Конґу закрила ті школи до кінця шкільного року в 1968 р.

В ПУБЛІЧНОМУ АВКЦІОННОМУ ПРОДАЖІ У ЛОНДОНІ ОСЯГНЕНО СУМУ 1,411.000 ДОЛ. за образ французького маляра - імпресіоніста з мин. сторіччя Клода Монне „Тераса в Сант Адресс". Американець, що дістав тепер ту суму, протестатський духовник Теодор Піткерн, купив був образ в 1926 році за 11.000 дол.

ЧОМУ КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

рез кілька років напевно 70,-000 або й більше. Тоді знову ми будемо там, де ми є зараз.

У названому „Світовому Альманаху" є стаття: „Selected Colleges with Major Endowment Funds". Там на першому місці стоїть Гарвардський університет із „endowment funds" величиною понад мільярд долярів — $1,013,000.000. Для порівняння: Yale має $358,411.440, Columbia — $201,082.861, а Minnesota — $69,679.861. Відношення 15:1 у користь Гарварду.

4) Українська наука потребує доброї бібліотеки. Гарвард і тут веде перед. Його бібліотека найбільша університетська бібліотека не тільки в ЗДА, але й у цілому світі. Вона начисляє 7,445.-072 томи. Там є прекрасні збірки журналів, дуже добрий слов'янський відділ, а навіть добрі і повні раритетів українські відділи. Кожного року прибуває до цієї бібліотеки кількасот тисяч томів. Так, у 1966 р. прибуло 257,630 томів, що коштували 5,760.585 дол.

Університет Міннесоти стоїть на 10-му місці. Його бібліотека начисляє 2,371.529 томів. В р. 1966 прибуло 88.-896 томів на суму 2,160.561 дол.

5) Гарвард, як згадано вище, має дуже сильний слов'янський відділ. Університет Міннесоти має лише його тінь. Крім того в Гарварді та МІТ сконцентрована еліта американської науки, що ґарантуватиме високий рівень українознавства, якщо воно буде там сконцентроване.

6) Не раз чуємо, що Гарвард дуже дорогий університет. Поперше — це не відповідає правді, а подруге, Гарвард краще і легше, як будь-який інший університет може здобувати стипендії для добрих студентів (не добрими студентами немає сенсу цікавитися).

Щодо оплат, то, поминаючи такі коледжі для „благородних дівиць" як Сара Лоренс (Бронксвілл, Н. Й.), де вони становлять 2,350 дол. річно, Гарвард тут не веде перед. І так, 1,950 дол. річно вимагають: Корнелл, Пенсилвенія, Прінстон, Єйл; 1860 дол.: Ню Йорк університет, Рочестер, Джанс Гопкінс; 1,720 дол.: Сиракюз; 1,700 — Колумбія, а Гарвард — 1,460 дол. Міннесота вимагає приблизно 921 дол.

7) Гарвард з прихильністю поставився до ідеї мати у себе українознавчі дисципліни. Не тільки голови департаментів, але й декан факультету „Артс енд Саєнсис" Френклін Л. Фуд в розмові зо мною 22 листопада 1967 р. це підтвердив. Він подав дуже цікаві думки про ролю українознавчих студій в системі дослідів проблем Східньої Европи.

8) Я не мав на меті виступати тут як адвокат Гарварду. Я подав тільки факти і порівняння, щоб можна було прийняти краще рішення. Мені здається, що за наші гроші ми повинні здобути собі місце у ведучому університеті світу.

При цій нагоді хочу ще згадати, що незалежно від того, який із двох названих університетів Президія Наукової Ради остаточно вибере, є цілком певні шанси, що у січні 1968 р. можна буде підписати принаймні прелімінарний договір про заснування першої катедри українознавства.

9) Представлений мною плян системи трьох катедр та науково - дослідчого інституту — це програма максимум.

Беручи під увагу інфляцію і т. д., нам треба для реалізації цієї програми: а) 3 катедри по 600,000 дол. = 1,800.000 дол; б) вивінування Інституту — 2,000.000 дол., отже разом — 3,800.000 дол. Зібрано вже приблизно 300.000 дол. Бракує ще 3,-500.000 дол. Очевидно не зможемо зразу зорганізувати таку — на американські маштаби не велику — суму. Але, якщо мати десятилітній плян (річно по 350,000 дол., тобто 3,500 українців по 600 долярів річно), тоді мій плян можна легко зреалізувати.

10) Програма мінімум — це 300,000 дол., що їх бракує для першої катедри.

Тут я дійшов до кінця своєї мудрости. Слово і діло тепер за нашою громадою. Я не сумніваюся, що — як і в інших справах — вона виявить зрозуміння для ваги і наглости акції.

Завдяки зв'язкові „старої еміґрації" з краєм у 20-их і 30-их роках та завдяки приливові свіжої крови двадцять років тому, наша громада в ЗДА змогла задержати своє національне забарвлення. Але на як довго ще?

Ми мусимо діяти негайно. Поки є ще покоління, для якого українська справа це справа чести і сумління. Треба для нього творити атрактивний культурний центр уже сьогодні. За двадцять-тридцять років може вже бути запізно!

(Кінець)

Андре Моруа

Видумані заборони

— Чи ви повірите, пане доктор, сказала молода графиня, що в нас на селі, яке близько великого міста, живуть люди, що вірять в забобони, амулети і фетиші? Вчера я бачила дві жінки, що рилися в корінних дерев. Коли я спитала їх, чого вони там шукають, показали мені кілька дрібних малих жучків. Одна з них роз'яснила, що це для її братчика: він має виприски на шиї. Ці жучки треба дати до полотняного мішечка і завісити на шиї. Але треба мати рівно дев'ять і мусять бути ще живі. Неправдоподібне; здається, що маєте до діла з варварами і дикунами?

— Я не розуміюся на медицині варварів, — відповів доктор. Хто про них пише, хоче нас лише зацікавити, а ви хочете, щоб я був обурений на тих дикунів, яких стрінули в лісі. Але знайте, я до своїх земляків добре приглянувся і прийшов до переконання, що наші люди не такі дурні, як виглядають. Що вони говорять, здається недоречним, але що вони роблять, не раз не таке дурне. І зрозуміло. Ці малі жучки правдоподібно виділюють якийсь сік, коли бороняться, він ділає на виприски лічничо; через полотно він зменшує свою силу і не дразнить дитячої шкіри. Положити відповідний плястер на шию, це академічна медицина. Але вас дивує, що ці звірятка живі. Вам здається, що нашийник з живих хрущиків це дикунство. Подивіться на ваших собак: вони вишукують якусь траву, пасуть її, щобя позбутися газів: коли б ваші собаки могли дати наукову назву тій траві, то стали б науковцями.

— Можливо, відповіла графиня. Маєте рацію. Але чому мусять бути дев'ять жучків?

— Тому, що люди люблять точні вислови і добрі ліки. Лікар, що записує вам лікарство, не каже: одна ложка від часу до часу, але пише: щотри години. А мудрий хорий рахує години, не раз мінути.

З чужих джерел
М. Довбач

Річмонд, Мейн

ЦЕРКОВНІ СПРАВИ

„Свобода" 22-го грудня 1966 року писала про Українську Православну Воздвиження Христа Господнього Церкву в Річмонді, Мейн. Там було звернення до українців про пожертви на скріплення церкви.

Дійсно, парохіяни це в переважній більшості пенсіонери - старики, і тому ця парохія неспроможна себе втримати без сторонньої допомоги. Українці жертвенний нарід, і на заклик цієї церкви багато відгукнулося наших патріотів. Їхня щира жертвенність не пішла намарно, і причинилася до розбудови Церкви на славу української нації. Церква сплатила всі свої борги, прикуплено більший шматок землі навкруги церкви, побудовано притвор, оформлено папери в нотаря й суді на власність землі, устатковано центральне огрівання в приміщенні Храму Божого, куплено килим і ним же застелено підлогу в церкві.

За всі ці досягнення, що до них причинилися люди українського духу, це все тепер власність українського народу повіки.

Лишилося для проводу цієї церкви ще дещо зробити, а саме водопровід і каналізація. Все це можна буде зробити при допомозі жертвенности українців в Америці.

За всю працю, що пороблено досі в адміністрації Церкви, заслуговує на признання дідусь, бувший співак хору Капелі Бандуристів Петро Якович Мотуз.

Треба звернути увагу на те, що українці, які приїжджають до Річмонду, потрапляють до не українських родин. Радиться їм за всякими інформаціями звертатися на таку адресу:

Ukrainian Autocephalic
Orthodox Holy Cross
Elevation Church
1 Center Street
Richmond, Maine 04357
Tel.: 737 2002

О. Д.

ПРО ДВОМОВНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

В обіжнику ОПДЛ „Ми і наші діти" ч. 5 з 1967 р. на тему двомовности сказано: „Ідучи за закликом вивчати різні мови, вступаємо на шлях, який веде нас до книжки, написаної українською мовою і сповненої українського змісту. Коли цю українську книжку вкладаємо в руки нашої дитини, то це рівночасно і є здійснювання гасла модерного виховання. Це не щось відірване від тутешнього життя та від реальних потреб країн нашого поселення, це не якесь прив'язання до того, що вже належить до пережитків, не якась задавнена особливість українського „ґетто". Безперечно, в цьому є і наш сантимент, і наша любов, але вони теж гармонійно поєднуються з дійсними потребами життя, що нас оточує. Тож подбаймо, щоб українська мова була для наших дітей одним із складників місцевого оточення, і навчім їх, що вона — одна із живих мов не тільки України, але й теперішньої Америки, Канади й інших країн світу".

ЧЛЕНИ ПАРАФІЇ
при Церкві св. Володимира в Джерзі Сиґі, Н. Дж.
з глибоким смутком повідомляють про смерть
свого Улюбленого Настоятеля

о. протоієрея
МИКОЛИ МОГУЧОГО

що відійшов у Вічність 4-го грудня 1967 року,
і висловлюють співчуття Його Родині — пані-матці Людмилі, синові Володимирові, невістці Зоряні і внукам.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ УРЯД

Побратимів УСС, Друзів та всіх, що знали Покійного
ІГОРЯ ФЕДІВА
підхор. УСС
просимо згадати не злим словом
у п'яту річницю відходу Його у Засвіти
(12-го грудня 1962)
ПАНАХИДА
ЗА СПОКІЙ ДУШІ ПОКІЙНОГО
буде відправлена
в суботу, 9-го грудня 1967 р.
в ЦЕРКВІ СВ. МИХАЇЛА в МОНТРЕАЛІ
(Канада)
ЖІНКА, СИН і РІДНЯ

Замість квітів на свіжу могилу
нашого Товариша медичних студій і незабутнього Друга та активного Члена Українського Лікарського Товариства в краю і на еміґрації
св. п. д-ра Володимира Врецьони
складаємо $80.00
на Стипендійний Фонд УЛТПА
ім. д-ра Маріяна Панчишина.
Д-р Богдан ГАРБОВСЬКИЙ
Д-р Михайло ЛОГАЗА
Д-р Олександер НЕДЗВЕЦЬКИЙ
Д-р Михайло СЕМЧИШИН
Скорбній Вдові д-р Галині і Родині — щирі співчуття.

В 40-ий ДЕНЬ ПІСЛЯ НЕНАДІЙНОЇ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого Мужа і Батька
бл. п.
ТЕОФІЛЯ БЛАЖКЕВИЧА
буде відправлена
Служба Божа
в ДІТРОЙТІ, Міш.
в церкві НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ
дня 9-го грудня 1967 р., о год. 7-ій рано
про що повідомляють
вдова — ТЕОДОРА
донька і зять — НАДЯ і ІВАН ДЕНИСЕНКО

УКРАЇНСЬКА КООПЕРАЦІЯ В ДІЯСПОРІ

З ініціятиви Товариства Української Кооперації в ЗДА і за підтримкою „Кооперативної Громади" у Вінніпеґу та Координаційного Комітету Кредитових Кооператив у Торонті, на передодні СКВУ, в середу 15-го листопада 1967 у вечірніх годинах, у приміщенні Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, в присутності 25 делеґатів - кооператорів, відбулася перша світова конференція українських кооператив у вільному світі.

Конференцію відкрив і нею проводив дир. Омелян Плешкевич з Шикаґа, управитель найбільшої української кредитівки у вільному світі, а тепер ще й Голова Т-ва Української Кооперації в ЗДА. Секретарем Конференції був дир. Маріян Коць із Джерзі Сиґі. Між представниками конференції були такі сеньйори кооператори і господарські діячі, як Іван Шепарович, інж. Михайло Хронов'ят, Іван Поритко, інж. Роман Раковський, інж. Володимир Несторович, інж. Атанас Мілянич, інсп. Петро Бакович, Григорій Дутка і інші.

Головні доповіді виголосили: д-р Василь Шкудор із Дітройту, дир. О. Плешкевич з Шикаґа і інж. Андрій Качор із Вінніпеґу (Канада).

Д-р В. Шкудор з'ясував умовини, серед яких приходиться розбудовувати українську кооперацю у вільному світі, а саме брак молодого нарибку до проводу кооператив, брак власної надбудови і поважного фахового кооперативного журналу спиняє наш ріст. Названі недоліки можна усунути тільки організовано. Доповідач подав кілька практичних порад.

Дир. О. Плешкевич подає цифровий матеріял про стан українських кооператив, зокрема кредитових у вільному світі, спиняючись дещо над аналізою маєткового стану кредитових кооператив у ЗДА і Канаді. Самі кредитові кооперативи об'єднані в ТУК мають 20,000 членів, 25 міл. майна, а за останніх 5 років вони уділили членам 85 міл. дол. позичок, виплатили членам коло 5 міл. дол. дивіденди і виплатили на культурно - освітні цілі української громади 80,000 долярів. Подібна ситуація є і в інших країнах нашого поселення, бо всюди є великі можливості для кооперативної праці, тільки треба цей великий рух якось оформити. І тут доповідач подав проєкт своїх резолюцій для розгляду і дискусії.

Інж. А. Качор подав звіт із праці кредитових кооператив у Канаді, підкреслюючи, що наші господарсько - кооперативні справи належать до основних проблем нашого життя в діяспорі, і їм треба присвятити більше уваги, чим ми робили досі, бо від сили й організації наших господарських ресурсів у великій мірі залежатиме наша праця в секторах нашої культури й освіти. Доповідач сильно наголосив потребу господарської координації нашої праці, концентрації наших господарських сил, бо з практичній роботі в нас ще й досі є великий нахил до еґоцентризму, хворобливого господарського еґоїзму, який може звести всі наші господарські надбання в ніщо. Всі ми стверджуємо, при різних нагодах, що наше господарське життя у вільному світі росте й розвивається, що українські забезпеченеві товариства, наші щадниці, кооперативні установи, спілки та різні професійні об'єднання, не враховуючи приватних підприємств, виказують велику динаміку росту, а в парі з тим виринає проблема, як охопити й скоординувати цей господарський процес в одну якусь організаційну форму до спільної скоординованої дії для добра цілої нашої спільноти в діяспорі.

Свою доповідь інж. А. Качор закінчив відчитанням проєкту резолюцій, які він пропонує від канадійських кооператив на СКВУ.

Над усіма доповідями ви-в'язалася жива і цікава дискусія, в якій забирали слово пп. С. Спринський, М. Яремко, д-р В. Шкудор, Т.Кульчицький, О. Плешкевич, інж. М. Хронов'ят, інж. В. Несторович ,інж. А. Мілянич, інж. А. Качор. інсп. П. Бакович, І. Гурик, М. Коць, В. Стефанович і інші.

Після дискусії обрано 5-тичленну резолюційну Комісію для оформлення запроєктованих О. Плешкевичем і А. Качором резолюцій в один спільний проєкт, що його мав би від імени Кооперативної Конференції, О. Плешкевич як голова Конференції, предложити СКВУ до схвалення. До Резолюційної Комісії обрано: О. Плешкевича, інж. А. Качора, М. Коця, д-ра В. Шкудора і Т. Кульчицького.

Комісія ця узгіднила текст резолюцій з представниками кооператив ЗДА, Канади та інших країв, що брали участь в окремій ще господарській нараді, скликаній проводом Конференції Українських Фінансових Установ — про це буде окреме звідомлення — і їх у суботу, 18-го листопада 1967 р., на пополудневій сесії СКВУ подала Президії Конґресу і делеґатам до відома.

Резолюції ці, одобрені представниками українських кооператив у вільному світі, що були делеґатами Світового Конґресу Вільних Українців, такі:

Ми, представники українських кооператив у вільному світі, учасники й повноправні делеґати на Першому Світовому Конґресі Вільних Українців у Ню Йорку, зібрані в дні 15-го листопада 1967 року на окремій кооперативній конференції, у висліді переведених нарад, стверджуємо й постановляємо:

1. Українська кооперація, на шляху своєї 100-літньої історії, все була на службі свого народу, своєю економічно - культурню діяльністю допомагала йому визволятися від національного, релігійного, політичного господарсько - соціяльного поневолення, що його приносили на українські землі різні окупаційні режими.

2. Перший повний розквіт праці, росту й сили української кооперації бачимо тільки в 1917-1920 рр., в часі української державности, коли вона, згідно з своєю природою і своїм призначенням, могла вселіло включитися в процес відбудови і розбудови української економіки на правдиво демократично - самоуправних засадах, маючи повну підтримку цілого народу і держави.

3. Стверджуємо, що московсько - большевицький окупант знищив всі матеріяльні надбання української кооперації на рідних землях і знищив саму ідею справжньої вільної кооперації в Україні.

4. Велика частина українських кооператорів, у наслідок політичних умовин, опинилися в різних країнах вільного світу і тут, зараз же, включилися позитивно в господарську працю країни свого поселення, засновуючи власні національні кооперативи, зокрема кредитові, з тою самою метою, що й на рідних землях: служити своєму народові і працювати для добра того народу!

Виходячи з наведених стверджень і наявних фактів життя і праці наших кооператив у вільному світі, де в кожній майже країні діють українські кооперативи, зокрема вони виявили себе сильно на терені Канади і ЗДА, де діє коло 150 кооператив, які об'єднують понад 110 тисяч членів і які розпоряджають сумою понад 100 мільйонів долярів майна, з якого велику частину прибутків щорічно призначують на підтримку українського культурного життя в діяспорі.

Ми, представники і делеґати українських кооператив на Першому Світовому Конґресі Вільних Українців, в ім'я дальшої праці над поширенням і поглибленням цієї корисної для української спільноти кооперативної ідеї, просимо Світлий Конґрес підтримати ось такі наші рішення:

1. З метою зберігати, плекати і розвивати кооперативну ідею у всіх країнах нашого поселення, при допомозі українських кооперативних підприємств, які поставлені на службу нашого народу в діяспорі, рекомендуємо в кожній країні вільного світу, де діє окреме українське крайове представництво і де зорганізовано хоч 3 - 4 українські кооперативи, створити для них при крайовому представництві ідеологічно - організаційну та координаційну кооперативну надбудову у формі „Кооперативної Ради".

2. Крайові Кооперативні Ради, для завершення своєї координаційної праці в цілій діяспорі, створять свою надбудову при Секретаряті СКВУ у формі Світової Української Кооперативної Ради із завданням ідейного проводу, обліку наших господарсько - кооперативних сил у вільному світі та репрезентації українського кооперативного руху на міжнародніх кооперативних конґресах.

Як бачимо з наведених двох основних рішень, українські кооператори, які зуміли створити сильні господарські установи на низах, одноґідно прийшли до висновку, що крайня пора думати про завершення своєї праці, завершення інтеграції кооперативної праці в один український кооперативний рух, під одним національно-кооперативним проводом у кожній країні, а далі й в цілому світі, на базі рішень Першого Світового Конґресу Вільних Українців.

Щасти, Боже, у добрих задумах і рішеннях, які, треба сподіватися, українські кооператори зуміють перевести в діло!

Андрій Качор

У Києві будують телефізійну вежу, вищу за вежу Ейфеля

Для того, щоб поширити телевізійну мережу, а в першу чергу приймати краще телевізійні програми з Москви й інших міст СССР та потім пересилати їх п'ятьма каналами по Україні, в Києві розпочато будівництво високої телевезійної вежі. Вже розчищається терен на підгір'ї Сирці в Києві, розміром в 7 гектарів, на якому буде збудовано триповерховий великий будинок для телестудій, електричних підсилювачів, приймальних апаратів тощо, а над ним — вежа висотою в 375 метрів, за проєктом інж. О. Шумицького, архітектурна розробка Б. Приймака. На 210-му метрі вежі буде вмонтоване технічне приміщення, а на даху будівлі — оглядальний майданчик, з якого буде видко увесь Київ та довколішні райони. У нижній частині будов буде розташований також гараж для пересувних телевізійних станцій, яких має бути 5, в тому одна передаватиме в кольорах. Газета „Культура і Життя" з 12 листопада повідомляла, що в 1970 р. з того телецентру, чи „координаційного комбінату", будуть надсилатись телевізійні програми, що їх можна буде дивитись у всіх містах і селах УССР, інших міст, із Москви, та з „братніх соціялістичних країн".

● **Один американський вояк** у В'єтнамі напоровся під час стежі в джунґлії у прикордонній смузі біля Північного В'єтнаму — на тигра. Тигр вхопив його за рам'я, але вояк не втратив притомности ума і вдарив другою рукою тигра по голові — після чого тигр втік. Вояка все ж треба було перевезти до шпиталю.

Посмертні згадки

ЛУЧИШИН МИХАЙЛО, член-фундатор УНДому, 316 Відд. УНС в Рочестері, Н. Й., помер 22 листопада 1967 р. Покійний один з найстарших членів УНС в Рочестері, прийшов до Т-ва 1921 р. і від тоді був його активним членом. В Т-ві був головою в роках 1938 і 1944, як рівнож займав різні пости в Товаристві. Походив з села Путятинці, Рогатиського повіту, помер на 79 р. життя. Полишив в жалобі 2 синів: Володимира і Степана, 3 доньки: Катерину Пригоду, Анну Гаслер і Рут Коґен, брата в Рочестері і 2 братів і сестру в Україні. Похорон відбувся 25 листопада 1967 р.Похоронні богослуження відправлені в церкві св. Йосафата, а похоронні поминки в домівці УНД, де прощали Його в останнє урядники Т-ва та Його співпрацівники. Похований на цвинтарі "Holy Sepulchre".
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

о. **ЯРОСЛАВ СКРОТСЬКИЙ**, довголітній член 16-го Відділу УНСоюзу і Т-ва „Просвіта" в Спрінґ Валей, Н. Й., помер 22 листопада 1967 р. по довгій і тяжкій недузі, на 71-му році життя. Дружині і Рідні Покійного висловлюємо наше співчуття.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

УНСОЮЗУ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

СУБОТА, 9-го ГРУДНЯ 1967 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Мир 324 Відд. о год. 7-ій веч. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — І. Струк, секр.

AMBRIDGE, Pa. Місячні збори 161 Відд. о год. 7-ій веч. в клюбовій залі. На цих зборах відбудеться номінація і вибір Управи. Опісля прийняття. — П. Роновський,, мол., секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва Укр. Січ — 182 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Говп Аве., Пассейк, Н. Дж. Участь членів обов'язкова. — Управа.

БРУКЛИН, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва Запор. Січ — 325 Відд. о год. 8-ій веч. в УНДомі при Grand St. На порядку: вибір Управи на 1968 р. та інші важні справи. Проситься чл. прибути та вирівняти залеглі вкладки. — В. Клавзник, предс., С. Благий, секр.

BRISTOL, Pa. Річні збори Т-ва Просвіта — 362 Відд. о год. 7-ій веч. в Укр. Клюбі при 111 Fillmore St. Проситься чл. прибути. Буде вибір нової управи на 1968 р. По зборах буде перекуска. — Й. Осередчук, гол., Г. Петрик, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 270 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі при 90-96 Флїт вул. На порядку: назначення річних зборів, прийняття нових членів, звіт делеґатів з СКВУ. Проситься Контр. Ком. перевірити книжки. — С. Островський.

НЕДІЛЯ, 31-го ГРУДНЯ 1967 р.

КЛІВЛЕНД - ПАРМА, Огайо. Річні загальні збори Т-ва ім. Є. Коновальця — 240 Відд. о год. 2-ій по пол. в приміщенні церкви св. Йосафата, при Стейт Ровд на Пармі. Проситься членство про чисельну участь. – Управа.

ТАРЗАН, Ч. 5915. Мільйон долярів!

Бейкер зрезиґновано зітхнув. — Я був би був такий щасливий ,коли б тільки були вас стратили . . .

— Але чому? — перервав д-р Лац. — Як ви вмішані до цього всього?

Чоловік змагався, щоб зробити останню, передсмертну, заяву .— Бо я є — племінником містера Шіллінґа... Я той другий, що користав би з мільйона долярів!